

هو العزیز العلیم

توحید

در شماره هفتم گفته شدم مادیین والهیین معتقد باصل وجود - یا علل‌العمل میباشند و هر دو فرقه متفق‌اند که این عالم را مبدع وعلتی است. لیکن در فهم حقیقت آن وجود و نحوه پیدایش آن اختلاف دارند (حقیقت مبدع از نظر هادیین) مادیین قائلند که بحقیقت مبدع رسیده‌ایم. و با مبادی و اصول علمی کشف کردہ‌ایم که جز ماده (ذرات غیر مرئی که با هیچ آلاتی قابل تجزیه نبوده لیکن از جمع و تفرق آنها عالم بوجود آمده است) چیزی اداره کننده عالم و کاینات نیست و معتقد‌ند قول ایمن‌تره و مدیره عالم در حقیقت اداره کننده جهان نیستند بلکه آن قوا تابع و مطیع ماده میباشند. (مبدع از نظر الهیین) الهیین میگویند: عالم موجود بوجود ازلی وابدی و ارادی میباشد و ایمان دارند که عالم مصنوع است و بادست قدرت صانعی بوجود آمده است. لیکن فهم حقیقت آن وجود مطلق و نامحدود برای بشر محدود، تمام جهات میسر نیست و بشر با قوای حسی و عقلی خود راهی بمعرفت حقیقت آن ذرات قدیم ندارد و برای هریک (مادی و الهی) در این باب دلیل و برهانی میباشد که در کتب مبسوطه نقل شده است لیکن برای اینکه روح خوانندگان محترم ملول نگردد. سعی میکنم آراء و عقاید طرفین را بطور ایجاز و اختصار با بیان روشن ذکر نمایم تا فهم حقیقت امر و صحت و بطلان آن پس از داوری خرد و عقل معلوم گردد (تذکر) چون مبحث توحید بسیار دقیق و لطیف است و در سعادت بشر فوق العاده تائیر دارد و بطور مسلم طبیعه روشن فکری و ریشه آزادی است باید در باره آن توجه خاص مبذول داشت، و فشار پیشتری بفکر و روح وارد آورد، تا دل بیک جهه روی نهاده از تدبیر و نفاق خلاص شود بالنتیجه نه کافر مطلق نه ایمان تمام نباشیم بلکه یا کافر مطلق یا مسلمان تمام باشیم (پاسکال چه میگوید؟) این عالم شهیر که یکی از مشاهیر دانشمندان بزرگ ریاضی و طبیعی و یکی از بزرگترین فلاسفه فرانسوی است میگوید یکی از مسائل بزرگ، بقاء روح در آینده است که اگر کسی از معرفت آن خود داری کند و بحل و کشف آن بی اعتماء باشد نمیتوان گفت بشر است و دارای احساسات، گفته پاسکال در موضوع خداشناسی هم بکار می‌ورد. زیرا آن دو (بقاء روح و خداشناستی) دارای

یک ملاک میباشد (عقیده انگار صانع در عصر حاضر) منکرین خدامیگویند
ماده (غیر ذی روح و اداره) اداره کننده کاینات میباشد و قوای فیزیکی و
شیمیائی و میکانیکی فقط بمنزله خواص آن هستند. ماده از اثر دو حرکت ، ایجاد
عالی نموده است یکی حرکتی که از خود ماده برخاسته و دیگر حرکت انتقالی
است که از نقطه ای ب نقطه دیگر منتقل میشود و این حرکت بر طبق قوانینی است که
ماده بدرجه اهمیت آن بین برد است بنابراین قوای منتشره مدیره عالم را به ترتیب
اداره کننده جهان نمیدانند بلکه تابع و مطیع ماده میدانند و معتقدند که ماده از لی
و ابدی بوده دارای خواص مخصوص بخود هست که داشتا با او میباشد و معرف
و شخص آن هستند و ماده با این کیفیت ایجاد کننده کاینات و مدیر عالم تنها ای
میباشد پیروان این عقیده منکر خدای علیم و قادر گردیده اند

(میباشد باحر به مادیین) چون مأخذ برآهین منکرین صانع ، حس
و تجربه میباشد که قبله بیان شد. مخالفین آنها (موحدین) هم از این طریق وارد
میدان مبارزه شده و برآهین خودرا از همین طریق اقامه مینمایند ؟

(نخستین خطای مادیین و تناقض آنها) پیش از اینکه تحقیق
دو عقیده مادیین شود گفته هایشان را زیر نهادیم ابتداء بزرگترین اشتباه و
خطای مادیین را که مانع از اعتقاد بخودای دانای شده بعرض شما میرسانم تا مشت
نمونه خروار شود . مادیین می بینند که اگر واجب الوجود و خدای دانایی باشد
باید دارای اراده قابل تغییر و تبدیل بوده ، فاقد بیان اراده کامل و تابت ولایتغیر باشد
و چون دیده میشود که همیشه یک قوانین تابته در طبیعت وجود دارد پس حکم
میگردد که خدا نیست زیرا لزوم قانون طبیعت در صورت وجود خدا باید ازین بروز
کامیل فلاماریون این خبط و اشتباه را از آنان نقل میگردد و میگوید این خطای
باعث شده که آنها بحقایق نرسانند میگویند آنها نمیتوانند و مخالفتی که دکتر بخفر
آلانی و مملکوت بگفته ارسانید اند بیان میگند .

برای اینکه خوانندگان محترم از این معماه طبیعیین اطلاع کامل حاصل کرده
و خطای ذاحش آنرا بدانند و کاملاً روشن شوند عین عبارت مخالفت آمیز دکتر
بخفر و مملکوت را ذکر مینمایم و بیان خطای آنها را از نظر کامیل فلاماریون که
بسیار نظر صائبی است بعرض میرسانم تا معلوم شود که مادیین در لب آپ جای
ازتشنگی هلاک شدند و کافر بحق گشته اند و خطاهای دیگر و تناقضات بسیاری که
در کلمات آنها میباشد ، در ضمن رد عقاید آنان بیان میشود تا مردم ساده لوح
و جوانان بی تجربه و بی اطلاع از همه جا از شباهات آنان مغزور نشده دستخوش خیالات
و اوهام و الفاظ بی معنی آن را نگردند و از طریق مستقیم فطرت منحرف نشوند
و ما علی الرسول الا البلاغ .